

Højsfjælds-Præst.

— Hf —

Ingeborg Maria Sicf.

(Fortset.)

„Na Lofferne — naar det ikke var andet, der kunde blive fare for! — Ja, det, man ikke havde, kunde man gerne gaa ind paa at slippe. Men — det tredje, han ikke fik nævnt Den „Hindring“, han før havde været saa betænkelig ved at indlemme i sit Liv, vilde den ikke en Dag — i hendes Skikkelse — gøre ham saa betænkelig, at — — — — — „Om det var ens egen Gaand — den skal jo hugges af“

Der var gaaet flere Uger. Den glade Julefest var skreden forbi, og man var næsten kommen igennem den lange Januar Maaned.

Den danske Dame gik overalt, hvor hendes Forlovede talte og til alle de Møder, han blot overværede. Men hverken til større Fester mer eller i Teatret. Overhovedet kun hvor han kunde være med — skønt han ikke med et Ord havde paavirket hende i den Retning.

Sun gik ogsaa med i enkelte Dragter. Og i flere af de Formiddagsstimer, hvor hun ellers malede eller øvede sig, strikkede hun nu tykke, graa Strømper til hans fattige Børn. Og syntes, hun holdt saa meget af alle de smaa kolde, ikke ganske propre Ben, som stulde stikkes i dem

Sun var ogsaa daglig ude i Køkkenet hos Trine — med glødende Rinder og stort Varmeforskræde. Thi et var vist: god Mad skulde Halvdan have, naar han blev gift med hende. Saa god, at han aldrig vilde have tænkt sig, at ganske dagligdags Ting kunde smage saadan. Og saa Lykt til at spise dobbelt saa meget som nu. Eller i det mindste blive saa vel ernæret som muligt af det, han fik ned.

„Tag nu ikke for stærkt paa Vej,“ sagde Tanten. „Sag imes, du overdriver det. „Gif mig lidt og elft mig længe,“ det er mit Valgsprog. „Man skal aldrig ødsle med sin Æver — eller med sine Følgesjer. Ellers kan det hele slippe op en Gang.“

„Lille, floge Jaster — Verdenshavet behøver ikke at spæ paa Vandet.“

„Ja, de store Ord — dem tror jeg ikke rigtig paa. Maa jeg bede om den gyldne Middevej ogsaa der.“

„Den gyldne Middevej — det er som Regel den forgyldte Glendighed.“

„Hvem siger det?“

„Halvdan.“

„Ja, han siger saa meget! Skulde du rette dig efter alt, hvad han siger, saa — kunde du jo ikke en Gang have taget ham! For han har da talt mer end nogen imod Præsternes Svaghed for at gaa ind i Vægtstænder.“

„Naar Halvdan gør det, saa er det fordi han ser klarere i det Punkt nu. Han handler altid ud af sin inderste Overbevisning — kun af den.“

„Ja, for mig gerne! Du maa vel bedst vide det. Jeg tror dog, at det maatte kunde forklares lidt anderledes. Vi har et rart Salmeweers, hvori der staar:

„Store Helgen ogsaa haver Adams Rød og Klæder paa.“

— Ved Tantens Ord faldt det hende pludselig ind: skulde Halvdan have mistet i andres Domsomme, være funket ned til et lavere Stade i deres Bevidsthed, fordi han havde bundet sig — til hende?

„Na, Verdens Dom! Hvor fejg, hvor faldt! Givde de ikke alle sagt, at han var for streng imod sig selv, rent urimelig afstiftet! Og i samme Nu, som han handlede lidt mer efter deres egne Anførelser — vendte de om og pegede fingre ad ham for det! Nej — hun var oprørt! Men det fik saa være! Hvad andre dømte om hendes og Halvdans Forhold var hende saa usigelig ligegyldigt. Det var ham — blot ham, som skulde dømme om det og om hende. Saa klart, saa klart som muligt!“

„Halvdan,“ sagde hun en af de sjældne Gange, han havde Tid til at spabere med hende — en finnt Vinterdag, hvor der fra hvide Træer paa St. Hanshaugen drøjsede Snefunker ned i hendes loftede Haar og lille mørke Pelshue — „Du spørger mig saa lidt ud om mig selv. Du skulde dog kende mig helt.“

„Det kendst du til en anden, en faar ved at spørge, giver jeg ikke stort for. Jeg bruger anden Maade, jeg.“

„Blot den er ligesaa sikker! Jeg vilde gerne, du skulde være ganske klar over“ — — — — — „Svor meget godt der sidder gemt bag det — stogge Jdre?“

„Nej. Lige det modsatte.“

„Altid rykker du frem med dine Fejl! Om vi tog mine — for en Gangs Skyld! Jeg er hidsig — syvende! Utaalmodig! Gersfesyg!“

Sun lo og trykkede Haanden fastere om hans Arm: „Ma du sæle Mand! Hvor slent jeg faar det med dig!“ — Dine Fejl, Halvdan — nej, at du kan være saa dum at regne dem op! Tror du da, det var mine Fejl, jeg tænkte paa! Du og jeg — kan vi komme til at navne hinandens Fejl! Vi kan jo se lige igennem dem! Og vi har da den store Raabe, du ved — til at skjule dem alle med! Har vi ikke?“

Sun lagde sin Haand over hendes, hvor den laa paa hans Arm — med den Bevægelse hun kendte saa godt fra den Aften — — — — — „Elskede,“ sagde han. „Elskede“

— Lidt efter bedblyv hun: „Nej, det var det, jeg vilde sige, at — der er jo saa stor Forskel paa os to. For du, Halvdan, du er — ja, du staar i Guds Forskyld. Ud fra det lever du hele dit Liv. Du har givet dig over — helt ind i Sjælen — helt ud i Fingertipspidderne — til en, som vil for dig i alle Ting, fordi du selv — af al din frieste Villie — kun vil et eneste: ham og ham i al Evighed.“

Han stod stille under de slanke, hvide Træer. „Ja,“ sagde han. „Saa er det. — Hvor kender du det fra?“

„Fra mit Forhold til dig. Ud fra det kan jeg nok ferstaa Gudsforhold Og ither fortælle — at jeg staar slet ikke i det. Jeg b e d e r nok — det har jeg gjort lige fra Barn, — jeg gaar i Kirke — nu kunde jeg ikke undvære at høre dig — og jeg tvivler egentlig ikke Jeg mener, jeg indlader mig ikke paa mine egne Tvivl.“

„Det, min Forstand indvender — det kan jeg snart blive færdig med. For en Gud, som den ikke havde en Smule at indvende imod, ham kunde jeg dog ikke rigtig tro paa.“

Han blev saa mistænkelig selvløvet. — Men alt det er det bare intet — det ved du bedst. Jeg tilbøder ikke. Jeg staar kun i et eneste levende Forhold — med hele min Personlighed. Og jeg vil et eneste: Dig — dig og dig!“

Han standfjæde igen: „Jeg kunde fristes til at sige: Du er fortvilende ærlig!“

„Svad mener du med det?“

„Intet.“

De gik videre en lille Stund, saa sagde han: „Det vil jeg dog sige: at være klar paa, at man staar udenfor, er den første, nødvendige Betingelse for at komme ind. Saa det Standpunkt er ikke helt det værste.“

„Men langtfra det bedste.“

„Nej — selvfølgelig.“

— I Entreen standfjæde hun ham et Øjeblik, før de gik ind i Stuerne:

„En Ting til har du forud for mig. Men den maa jeg hviste. Den er letfindig.“

„Taaler jeg at høre den?“

„Jeg ved ikke rigtig. Vi kan prøve.“

Sun lagde sine Læber tæt mod hans Øre: „Halvdan Svarte er saa dejlig.“

„Ja, det er sikkert. Der er han langt forud for den danske Dame!“

— „jaa dejlig som en romersk Kejser.“

„Det har han aldrig hørt før!“

„Høj, naturligvis! Men en Ting kan du maatte ikke høre for. Svad de romerske Kejsere lod sig kalde: „M e t e r n i t a s t u a“. Er du saa meget Latiner, at du begriber, hvad det er? Det kalder jeg min egen, alderdejlige Kejser — af hele mit Hjerte. M e t e r n i t a s t u a! Han er den værende, den blivende, den eneste for mig. — Og jeg er hans — for Tid og Evig- hed.“ — — — — —

— En Ugestid senere spjete Præsten og hans Søster med en mindre Vennefreds hos Konjulens. Treuen havde faaet en fin lille Middag i Stand til Ære for en tilrejsende — en dansk Præst, som var Ungdomsben af hende, og som hun ikke havde set i adskillige Aar.

Niecen var imod Sædbane tidlig færdig og sad i sin hvide Skole med en Bog i Haanden, da Halvdan kom ind.

„Jeg tænkte paa Solen,“ sagde hun. „Nu skinner den Halvdan, hvorfor skriver du ikke mere? Jeg elsker dine Vers!“

„Siger du ikke Gudsord engang!“ Sun sprang op. „Jeg hjælper dig, min Kærlighed! Gud Morgen.“ — Hvorfor skriver du saa ikke? Kan du ikke saa Tid til det?“

„Jo. Men Personligheden kan man kun have i et!“

„Der er andre Præster, som gør det.“

„Jaar være! Jeg maa samle mig helt paa et Sted. Ikke spredes. Ikke saa noget uirkligt ind. Min Prædiken skal ikke blive Digt. Det har vi nok af i Kirken. Ogsaa fra dem, som ikke er Digtere.“

„Hvis du har opgivet at skrive, da du blev — omvendt, saa har sandelig din Kristendom været dig dyr!“

„Ja — den Kristendom, en faar for ingenting, den er i Regelen lige saa meget værd — som Indtæften.“

„Men Halvdan, du har ikke Ret til det engang, synes jeg. En Evne har man faaet for at bruge den!“

„Undertiden kanste for at hæmme den. Hvis den hæmmer det, som er mere værd.“

„Nej, da var det meningsløst at have faaet den. Den skal da forrente sig, ved jeg!“

„Hvis en Evne — hæmmet af Overbevisning, gav en etigt Værdi mere, da har den forrentet sig. Dybest Nigest. Den bedste Frugt er altid P e r s o n l i g h e d.“

„Halvdan, nu er det dig, som er fortvilende! Skal man da gaa lige imod alle sine Evner og Lyfter? Det bliver ikke til at udholde!“

„At du kan spørge saa taabeligt! Med eller mod sin Lykt — det er ganske ligegyldigt. Men Kræbet, Sandhedens personlige Kræb til en, skal følges. Hvad det saa koster. Derfor skriver jeg ikke nu. Men gør det ganske engang. Ingen anden kan raade eller dømme en i sligt. Ikke engang den danske Dame — som er saa klok!“

— De andre Gæster samledes efterhaanden, og man gik til Bords.

Der var en meget livlig og behagelig Stemning under hele Maaltidet.

Da Herrerne efter Vordet var gaaede ind til Gæstene, undtog Niecen sig de andre Damer og thuede ind i Kabinettet, som dog var lidt nærmere ved Ryge- værelset.

Som hun sad der, greb det hende med et helt overmægtigt: Gud i Himlen — hvor hun elskede Halvdan! Saa stærk, saa klar! Saa urokelig tro mod sin Overbevisning! Saa staaenlyst paa Vagt over for alle Smuthuller i sin Sjæl, hvor en jordist Svaghed kunde lægge sig fast og spinde ham ind i sine Garn.

Saa rent overvældende stod Føllesjen op i hende, at hun lod sit Hoved synke ned mod Marmorbordet foran sig

Saa var der en, som trykkede brændende Læber mod hendes højede Nakke.

„Jeg maatte have dig et Øjeblik. Jeg m a a t t e Og jeg syntes, du var herinde.“

Han sad hos hende og slog Armen om hende. „Halvdan, det er ikke til at bære, at der skal være Dage, Timer — Sekunder, hvor jeg ikke ser dig, hører dig — oplever dig“

„Jeg tror ogsaa, at nu — nu slipper jeg aldrig mere.“

„Nej — gør du vel? Du kan ikke nævne det. Verden forgaar hver eneste Gang! Sulf lidt paa det.“ —

„Na, du er — du er! Det er Livs-Under det! Ved du ellers — jeg taaler næsten ikke at se dig i hvidt.“

„Og jeg, som tænkte, at jeg var pæn.“

„Ja, det er ikke det. Snarere — snarere for pæn! Men — naar jeg ser dig i den Dragt — — da synes jeg, at S t u n d e n er inde, at i den hvide Skole er du Brud — er du m i n — min Min helt og ganske.“

„Det er jeg i alle Skjoler.“

„Ja, Men“ — — — — —

„Halvdan, fortaar du da ikke, at — jeg kan ikke bli ve din mer end jeg er det. Det er umuligt.“

„Kan du ikke — kan du ikke!“

„Nej. Er du ikke saa klok, at du fortaar en Smule af, hvordan jeg elsker dig?“ — Nej — — — — — Mandens begriber jo ingenting! Nu skal jeg sige dig det en Gang for alle — men det er en stor Sæmmelighed: Jeg er — i e g e r K æ r l i g h e d t i l d i g. Fortaar du saa, at mer kan jeg ikke blive? Det er mer end Brud, mer end Su- firu. De siger lidt saa jammerlig lidt, de Raabe! — — — — — Men — kan du finde paa mer og mer — og mer endnu, som min Kærlighed — ja, altfaa jeg — kan give — og give dig — saa gør du mig blot glade- dere! Saa det skal du junder paa — — — — — Dag og Nat — hele dit Liv igennem — hører du!“

„Na, du danske Deme — — — — — du danske Dame!“

„Og Halvdan — — — — — nej, jeg har mer endnu at sige dig“ — — — — —

„Nej, nej — nej! Ikke tale nu! Blot tie sammen — det forte, korte Øjeblik vi har! Staar der ikke et Sted: „Sah luffed hendes Æine, han luffed hendes Mund.“ Nu luffed jeg dine Æine — nu luffed jeg din Mund — — — — — den jøde, urolige, dejlige Mund Saa ser du ikke — saa taler du ikke Er blot hos mig. — Du elskede — — — — — elskede.“

— Fra Herrerens Værelse lød der Skridt henimod Døren.

De rejste sig begge: „At andre skal have Lov til at være til!“ sagde hun.

Han lo og kyskede hendes Hænder.

— Da de sammen med Herrerne kom ind til de andre, var Konjulenden ved at spørge til en Missionær i Indien, hvis Skone var Allettes Veninde.

„Jeg tror,“ sagde denne, „at han søger bort derfra.“

„Rent! Og de siger dog, at hans Forskyndelse vandt saa mange Døtre!“

„Ja, men Laura taaler ikke det Klima.“

„Nej, saa — — — — — Sun er ganske undergravet af Feber. Saa hun kan ikke være der.“

„Hvad kan hun ikke?“ brast det pludselig harmfuldt ud af Niecen.

„Ved i det Klima, det hører du jo, Barn.“

„Saa lad hende dø i det!“

Den danske Præst nikkede smilende til sin norfise Embedsbroder:

„Vi kan da høre, de faar en Gustru, som ikke bliver en Hindring for dem.“

„Nej,“ kom Svaret roligt. „Ellers kunde jeg heller ikke bruge hende.“

Sun saa straalende henimod ham. Men han mødte ikke hendes Blik.

„Det er meget rart af dig at sige,“ sagde Konjule- inden misbilligende. „Men den Mand har ikke lovet at ville ombringe sin Skone. Saa vi andre synes, han gør sin Pligt ved at følge hjem med hende.“

„Saa led ham det! Men rejse ud igen alene for at missionere.“

„Hvad blev der saa af Samlivet?“

„Det maa han ofre — naturligvis. Naar det kommer i Strid med hans Kald.“

„Nej, undskyld,“ faldt den danske Præst ind. „Jeg hilder virkelig med deres Fæster. Den Mand har for Al- teret lovet at staa sammen med sin Gustru — i gode og onde Dage. — Jeg tror næppe, det kunde være ret for Gud, om han forlod hende.“

„Jeg troede dog, at alt skulde en Kristen forlade for vor Herres Skyld. Den Mand laar op — forlader Ar- bejdet for Guds Rige og følger sin Gustru. Og i Bibe- len staar der paa hvert Blad, at „de forlod alle Ting og fulgte ham““

„Ganske vist, det staar der — nogle Gange. Og det skal ogsaa gøres — naar det kræves. Men det er kun spe- cielle Tilfælde, Undtagelser. vor Herres samtidsige kunde ikke tage fejl af, at Fordringen gjaldt dem og skulde ta- ges bogstaveligt. Vi andre maa være særdeles varsom- me paa det Punkt. Thi som Regel er vor Herres Krav blot dette, at alt, hvad man har, skal man forsaage for hans Skyld. Og det er ikke forlade. Saa den opfatter blot Skatolikkerne det. Derfor al deres misforstaaede, sygelige Afseje. Vi andre forstaaar, at vi blot skal — eje i For- jagelse. Ikke — ja, ikke sætte noget af det, vi har, over vor Herre og hans Rige Ikke elske det højere. Fenge, Hjem, Gustru, Livet med — — — — — en Kristen skal ikke forlade og bortkaste det, eje det i Forjagelse.“

Konjuleinden nikkede rørt til sin Ungdomsven. „Tak, kære Verg! Det var saa klart udlagt!“

Alle de andre syntes at godkende den — gamle For- klaring. Men det var hun dog for ærlig til.

Og hun vidste en, som ikke gjorde det. Som blot ikke vilde modsigte den ældre Kollega. Men han skulde høre, at hun forstod ham.

„Ja, paa den Maade bliver det jo bekvemt nok at være Kristen,“ sagde hun. „Men saa fortaar jeg ikke, hvorfor de stærke Fordringer er givne — overakt i Bi- belen. Naar man blot skal vogte sig for at holde dem! Kan de saadan læmpes og omskjæres, maa man sør være ærlig og — stryge dem helt. For i Praksis kan jeg ikke se Spor af Forskel imellem at eje i Forjagelse eller ikke.“

„Den maa føles,“ sagde den danske Præst. „Det haa-“

„Jeg vil naa til. Kristendom er Mandelighed — ikke Bogstavtro. Dette maa man lære at forstaa.“

Konjuleinden foretog Musik, for at saa en visjen- de Afslutning paa en Ordveksel, hvori Niecen's Part af- solut ikke havde hendes Bifald.

Og snart var denne Disjonans opløst i Epil og Sang.

— Da Selskabet brød op, havde Halvdan glemt en Bog i Kabinettet og gik for at hente den.

Sun løb efter ham. Naatte have et forstaaende Blik, et Haandtryk.

Men han vendte sjerne og kolde Æine imod hende. „En Gang for alle — tal ikke mere om joadant, før du har bedre Forstand. Du viser bare, at du er saa uendelig udenfor! Ikke har Begreb om aandelig Dy- fattelse.“

Sun bruste op: „Er Mandelighed at tage Brodden af alle Bibelord, beklippe dem, beståre dem, fylte dem ind — for at kunne synke dem udn Ulempe — — — — — saa er aandelig Kristendom den rene Jnfærdighed! Og det kan du da aldrig mene, du som ofrer hvad det skal være!“

„Ja — men du tager det saa uforstaaeligt! Jorði du er og bliver saa ganske udenfor. Og forelsbig har du blot at lære — ikke at docere — Kristendom.“

Sendes mørke Soved rettede sig kniejende foran ham.

„Hvad jeg skal sige eller ikke — det lader jeg mig aldrig forefrive.“

Han gik mod Døren uden at sige et Ord mere. Og da var hun en angstfuld Føllesje over hende.

„Halvdan — nej, gaa ikke saadan! Jeg forstaaar det jo ikke som du. Sig blot, hvordan du vil, at jeg skal tale.“

Han standfjæde og saa paa hende et Øjeblik. Saa tog han hende om Hovedet og trykkede sine Læber fast imod hendes.

„Saadan,“ sagde han.

„Na, Halvdan — naar jeg kan tie paa den Maade, vil jeg helst aldrig sige et Ord mere!“

Han saa paa hende — og kyskede hende igen

Februar og Marts Maaned gik. Og Planerne for Fremtiden begyndte at antage fastere Former.

Tanken var, at hun skulde rejse til Danmark først i Maj for at saa sit Udstyr i Stand, og at de skulde holde Bryllup i Løbet af Sommeren.

Det var jo godt, at Allette var saaledes stillet, at hun kunde indrette sig „et lille forgruet Hjem“ — som Tanten sagde — og at hun selv havde saa meget efter sine Forældre, at de ikke behøvede, at vente med at gifte sig, til Præsten fik et større Embede.

„Ved du, om Halvdan søger Kald?“ spurgte Kon- juleinden en Morgen i Foraaret. „Ja, du maa jo være den første til at vide det.“

„Det kan jeg ikke tro. Han sagde forleden, at det egentlig kunde være ligesaa godt at komme bort fra Kristiania. Men han talte ikke om, at han tænkte at søge. Hvorfor?“

„Jo, for Bøtters Broder, som er i Kirkeministeriet, var inde hos Hallager og han sagde — men det maa jo være en Fejtagelse — — — — —

„Hvilket?“

„At Halvdan søger et af de skrækkelige, ødste, højeste Kald, vi har, tror jeg. Men det er jo umuligt! For der kunde han da ikke have dig med. Han kunde li- gesaa godt byde dig Nordpolen!“

Sun løftede Haanden mod Hjertet med en pludselig angstfuld Bevægelse, men sagde blot:

„Om han søgte Kald paa Maanen — mig er det uden Forskel!“

„Ja, det var ogsaa bedre — for det fik han jo næppe. — — — — — Men det maa være Brovøl af Bøtter. Det er jo umuligt. — Det vilde rigtig nok være den misfor- staaede Afseje, som Pastor Berg talte saa klart imod.“

— Sele Dagen gif hun med et eneste Billed i sin Tanke. Et Billed, hun syntes, hun maatte have drømt engang, og som stod saa klart for hende, at det var, som saa hun det med legemlige Æine — Billedet af en, som steg og steg, indtil Højdens skimrende Lys tog ham. Og af en anden, som stod nede og sled sine Haandflader til Blods mod Klippefiden — — — — — uden at kunne vinde med

Sun var straks sikker paa, at det var sandt. Og hun forstod ganske hans Tanke: Han brød op — han brød af. Saadan blev Slaget forberedt, som hendes lønlige Angst havde ventet — lige fra den første Stund.

Oppe fra Højen, den strange, hvide, ensomme Høje, havde han hørt skaldet — det, der drog „oppefter — ubønhørlig“. — — — — — „Og han forlod alle Ting, stod op og fulgte.“

Strøg hende af uden en Slags, uden en Jndden- ding. Steg mod den stærke, klare, skinnende Dag Uden at vende sig en eneste Gang efter det, som laa bag.

Ku jaldt det — Damokles-Sværdet, hun havde følt hænge over sit Hoved

Og bag al Angsten, al Smerten var der dog som en underlig — blødende Fryd

Thi det, der tog ham saa helt — endog bort fra hende — det var dog det, hun elskede højest i ham!

— Præsten kom den Aften og var næppe traadt ind i Stuen, før Konjuleinden sagde:

„Her gaar de vidste Nygter om dig, Halvdan. At du er bleven vanvittig — og søger Fin-Dierne.“

„Jeg skulde næsten tro, Nygter har Ret. At jeg er saa vanvittig.“

„Nej, hør nu — det er for galt. Det er fuldstændig urimeligt! Du med din Dygtighed og Begavelse — op til de ensomme Bønder!“

„Skal de bare have udnyttede?“

„Og det kan du jo aldeles ikke byde hende! Jeg haa- ber, du ikke faar det!“

„Det er der nok ingen Fare for.“

„Ja, saa haaber jeg virkelig, hun slaar op med dig — havde jeg nær sagt.“

(Fortættes.)